

Ett yrke att älska och bevara!

Det finns en historia om de tre stenhuggarna och katedralen. I korta drag är det tre stenhuggare som arbetar vid ett projekt, som får frågan av en förbipasserande vad det är de gör. Den första stenhuggaren, märkbart irriterad över att ens behöva hugga sten, svarar bara kort "jag hugger sten".

Den andra konstaterar att jo han hugger sten, vilket han måste för att försörja sin familj och det är inte mer med det.

Den tredje stenhuggaren däremot, svarar att han *bidrar* med att bygga en katedral, och tillägger "är det inte fantastiskt?"

Själv är jag verkligen ingen stenhuggare, men jag vet direkt vilken av stenhuggarna jag själv identifierar mig med. De flesta som är verksamma inom Stenindustriförbundet sällar sig nog till den kategorin som ser sitt arbete mer som att bygga katedraler än att bara hugga sten. Vi utför våra olika arbeten med en stor yrkesstolthet, med respekt för materialet och en strävan efter ett vackert, hållbart och långvarigt slutresultat.

DÄRFÖR SMÄRTAR DET enormt i mig när jag tänker på de utmaningar vår bransch står inför, med kommande pensionsavgångar och utbildningsplatser som gapar tomma. Den kompetens som finns i våra aktiva medlemmar är minst sagt respektingivande, vördnadsinbudande rent utav. Det finns så mycket kunskap här bland oss som vi behöver förvalta och föra vidare genom generationerna innan det är för sent. Temat återkommer även bland landskapsarkitekterna. Trots att de arkitekter jag kommer i kontakt med till vardags tycks ha en härlig nyfikenhet på stenmaterial och vill lära sig mer om det, så finns en återhållsamhet. En osäkerhet och kunskapsbrist kring naturstenens alla användningsområden. Natursten kan varieras och anpassas efter tycke, smak och funktion nästintill i det oändliga. Man kan få den i princip hur man vill, bara man vågar drömma stort nog. Natursten är ett möjligheternas material. Det är levande, vilt och vackert, som formas av kunniga händer efter en vision som i princip bara begränsas av hur stort en formgivare eller arkitekt vågar drömma.

Samtidigt kommer fler förfrågningar på mer lättinstallerade produkter som tyder på att hantverkskunnandet i stenmonteringen är på bortgång. Upphandlingarna premierar snabbt och kostnadsbesparande material och montage. Vad för slags slutresultat kan man vänta sig då? Det rimmar illa när det är en kryssmur, eller en oregelbunden fasadbeklädnad som ska monteras.

FOTO: PRIVAT

Dessa element är också viktiga i våra kulturbärande miljöer. Det vore oerhört sorgligt om de får ge vika för kunskapsbrist eller personalbrist i de yrkesroller som bidrar med att klä våra miljöer med vacker natursten.

JAG UNDRAR HUR man ska göra sten attraktivt och spännande igen? För mig finns det inget häftigare än en duktig stenhuggare eller stensättare, med ett väl utfört arbete med natursten som slutresultat. Jag har inget självklart svar på hur man ska få hantverkare, föreskrivare eller montörer att våga omfamna naturstenen igen. Men en klok man sa en gång "vi bevarar bara det vi älskar, vi älskar bara det vi förstår och vi förstår bara det vi lär oss" (Baba Dioum). Så jag tror att svaret ligger i lärandet. Jag tror att genom kunskap kan vi lära oss att förstå och älska naturstenen, och först då kommer vi drivas av att bevara både den och de yrken som behöver finnas för att naturstenen ska få fortsätta ha en lika självklar plats i vårt hållbara samhällsbyggande som den en gång haft.

Jag tror att vilja, intresse och nyfikenhet finns för att locka mer folk till branschen. Det är upp till oss som lever för, brinner och andas natursten att förmedla all vår kärlek och kunskap ut dit den behövs. Där den gör skillnad. Endast då kan vi bevara naturstenen som det självklara valet i ett hållbart samhällsbyggande. ■

SARAH SIVERMAN,
TEKNISK RÅDGIVARE INOM NATURSTEN PÅ S:TERIKS